

Sygn. akt VU 6087/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant Ewelina Hrynczyszyn

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku B. J. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

na skutek odwołania B. J. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 11 lipca 2014 r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 6087/14

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 11 lipca 2014 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy B. J. (1) prawa do emerytury na podstawie art. 46 w zw. z art. 39 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, z uwagi na nie osiągnięcie do 31 sierpnia 2008 roku wymaganego wieku emerytalnego tj. w przypadku wnioskodawcy 60 lat oraz z uwagi na fakt, że wnioskodawca przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego i nie złożył wniosku o przekazanie zgromadzonych tam środków na dochody budżety państwa.

W dniu 13 sierpnia 2014 roku B. J. (1) wniósł odwołanie od tej decyzji, w którym domagał się przyznania emerytury wskazując, że wraz z wnioskiem o emeryturę złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych środków na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa. Ponadto wskazał, iż ze względu na jego staż pracy górniczej (10 lat, 4 miesiące i 23 dni) na podstawie art. 39 ustawy emerytalnej wiek emerytalny winien być obniżony o 5 lat (obniżony o pół roku za każdy rok pracy górniczej) wobec czego, wynosi on nie 65 lat, jak to przyjął organ rentowy, ale 60 lat. Ponadto ukończył on 60 lat, więc przysługuje mu prawo do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o jego oddalenie wskazując, że warunki do uzyskania emerytury wnioskodawca winien osiągnąć do dnia 31 grudnia 2008 roku, a wobec tego, że 60 lat wnioskodawca osiągnął po tej dacie, to nie przysługuje mu prawo do emerytury.

W piśmie procesowym z dnia 24 listopada 2014 roku swój udział w sprawie zgłosił pełnomocnik wnioskodawcy, popierając wniesione odwołanie. W uzasadnieniu pisma pełnomocnik wnioskodawcy wskazał, że organ rentowy niezasadnie odmówił B. J. (2) prawa do emerytury z uwagi na nie udowodniony okres pracy w warunkach szczególnych oraz nierozwiązanie stosunku pracy przez ubezpieczonego. Wskazał również, że na dzień 1 stycznia 1999 roku B. J.

(1) posiadał staż pracy w ilości 3 lat, 10 miesięcy i 20 dnia i do stażu pracy nie został zaliczony mu okres odbywania zasadniczej służby wojskowej w okresie od 29 października 1976 roku do 18 września 1978 roku.

W odpowiedzi na powyższe pismo organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie spełnia warunków do uzyskania emerytury na podstawie art. 184 w związku z art. 39 ustawy emerytalnej, bowiem na dzień 1 stycznia 1999 roku na wymagane 5 lat pracy górniczej udowodnił jedynie 4 lata i 22 dni. Ponadto do okresów pracy górniczej nie mógł być wliczony okres odbywania zasadniczej służby wojskowej od dnia 29 października 1976 roku do 19 września 1978 roku, bowiem jak wynika z zaświadczenia wydanego w dniu 7 maja 2014 roku przez pracodawcę wnioskodawcy, B. J. (1) w okresie od 10 sierpnia 1982 roku do 30 czerwca 1986 roku, od 1 listopada 1998 roku do 31 marca 1999 roku i od 19 stycznia 2006 roku do 30 września 2012 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę górniczą. Skoro przed odbywaniem służby wojskowej i po jej odbyciu nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych, to ten okres nie może być zaliczony jako okres wykonywania pracy górniczej. Ponadto organ rentowy powielił argumentację, iż wnioskodawca nie spełnia również prawa do emerytury w oparciu o art. 46 ustawy emerytalnej, bowiem obniżony wiek emerytalny osiągnął w dniu (...) 2013 roku tj. po 31 grudnia 2008 roku.

Na rozprawie w dniu 28 stycznia 2015 roku pełnomocnik wnioskodawcy popierał odwołanie wskazując, że wnioskodawca spełnia przesłanki do nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 46 ustawy emerytalnej, a przepis ten nie wprowadza warunku posiadania obniżonego wieku emerytalnego tj. 60 lat w przypadku mężczyzn, do dnia 31 grudnia 2008 roku.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

wnioskodawca B. J. (1), (...) 1953 roku, w dniu 12 maja 2014 roku złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury według najkorzystniejszego wariantu oraz ustalenie kapitału początkowego. B. J. (1) jednocześnie jako członek otwartego funduszu emerytalnego, złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa. Wnioskodawca pozostaje w stosunku pracy.

(dowód: wniosek – k. 1 – 4 akt emerytalnych)

Decyzją z dnia 22 maja 2014 roku, organ rentowy odmówił B. J. (1) prawa do wcześniej emerytury, z uwagi na brak wymaganego stażu 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

(dowód: decyzja z dnia 22 maja 2014 r. k. 18-19 akt ZUS)

B. J. (1), legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999 r. okresem ubezpieczenia w łącznym rozmiarze 25 lat, 2 miesiące i 20 dni, **w tym 4 lata i 22 dni okresów pracy w warunkach szczególnych – pracy górniczej** tj. okresy zatrudnienia od 10 sierpnia 1982 roku do 30 czerwca 1986 roku oraz od 1 listopada 1998 roku do 31 grudnia 1998 roku w (...) S.A. Oddział (...) w B..

(dowód: decyzja z dnia 22 maja 2014 r. k. 18 akt ZUS, pismo organu rentowego k. 15-16 akt ZUS)

W odwołaniu od decyzji z dnia 22 maja 2014 roku wnioskodawca wniósł o przyznanie mu prawa do emerytury w oparciu o treść art. 46 ust. 1 w zw. z art. 39 ustawy emerytalnej.

(dowód: decyzja z dnia 11 lipca 2014 roku, odwołanie k. 22 akt ZUS)

W wyniku rozpoznania powyższego odwołania organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję, którą odmówił prawa do emerytury.

(dowód: decyzja z dnia 11 lipca 2014 roku k. 21 akt ZUS)

Wnioskodawca na dzień 31 grudnia 2008r. legitymował się stażem ubezpieczeniowym wynoszącym łącznie 35 lat, 2 miesiące i 29 dni, w tym 34 lata 9 miesięcy i 23 dni okresów składkowych oraz 5 miesięcy i 6 dni okresów nieskładkowych. Organ rentowy uwzględnił 10 lat, 4 miesiące i 23 dni pracy górniczej.

(dowód: decyzja z dnia 11 lipca 2014 roku k. 21 akt ZUS)

B. J. (3) od dnia 1 czerwca 1975 roku jest zatrudniony w (...) Górnictwo i (...) S.A. Oddział (...)

w R.. Pracodawca wnioskodawca w dniu 7 maja 2014 roku wydał B. J. (1) zaświadczenie, w którym wskazał, że w okresie od 10 sierpnia 1982 roku do 30 czerwca 1986 roku, od 1 listopada 1998 roku do 31 marca 1999 roku i od 19 stycznia 2006 roku do 30 września 2012 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał on pracę górniczą na stanowisku : sztygar zmianowy oddziału związanego z utrzymaniem ruchu – Zarządzeniem nr 9 Ministra Przemysłu i Hutnictwa z dnia 23 grudnia 1994 roku, Zał. Nr 3 lit. C poz. 2.

(dowód: zaświadczenie z dnia 7 maja 2014 roku k. 7 akt ZUS)

B. J. (1) w okresie od 29 października 1976 roku do 18 września 1978 roku odbywał zasadniczą służbę wojskową. Po jej odbyciu do pracy powrócił 10 października 1978 roku.

(dowód: zaświadczenie z dnia 7 maja 2014 roku k. 7 akt ZUS)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Odnosząc się do treści wniesionego przez skarżącego odwołania wskazać należy, iż Ustawa z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przewiduje różne zasady przechodzenia na emeryturę i różne sposoby obliczania wysokości świadczeń, w zależności od wieku ubezpieczonych. Skarżący urodził się (...) 1953r., a zatem do ustalenia uprawnień i wysokości jego emerytury ma zastosowanie dział II rozdział 1 ustawy zatytułowany: „Emerytura dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r.”. Stąd też, do ustalenia uprawnień i wysokości emerytury skarżącego mają zastosowanie przepisy art. 24 - 26 tej ustawy, zawarte w powołanym rozdziale. Po myśli art. 24 ust. 1 ustawy dla osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r. emerytura przysługuje po osiągnięciu wieku co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem przepisów art. 46, 47, 50, 50a, i 50e i 184.

Zasadą jest, że wskazana w art. 24 ustawy emerytura przysługuje ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948r. Jednakże niektóre osoby w tym przedziale wiekowym mają prawo wyboru między emeryturą „starą” (na zasadzie art. 53 ustawy), a nową (art. 24-26 ustawy). Przepis art. 46 ustawy wskazuje taką grupę osób, która jest uprawniona do przejścia na emeryturę wg starych zasad, są to ubezpieczeni urodzeni po 31 grudnia 1948r., a przed 1 stycznia 1969r. Wnioskodawca, jako urodzony w dniu (...), mieści się w tej grupie osób.

I tak, zgodnie z art. 46 ustęp 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r., przysługuje również prawo do emerytury **na warunkach określonych w art. 29, 32, 33 i 39** ustawy (to jest na warunkach przewidzianych dla osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r.), jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

1) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

2) warunki do uzyskania emerytury określone w tych przepisach spełnią **do dnia 31 grudnia 2008 r.;**

Wnioskodawca starał się o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym - emeryturę z art. 32 ustawy oraz o emeryturę górniczą z art. 39 ustawy, a zatem w przedmiotowej sprawie należało zbadać, czy B. J. (1) spełnia przesłanki z tych przepisów.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W myśl zaś art. 39 ustawy emerytalnej ubezpieczonemu urodzonemu przed dniem 1 stycznia 1949 r., spełniającemu warunek określony w art. 27 ust. 1 pkt 2 i niespełniającemu warunków wymaganych do uzyskania górniczej emerytury na podstawie art. 50a, który ma co najmniej 5 lat:

- 1) pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, albo
- 2) pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 4 i 5, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w kopalniach otworowych siarki

-wiek emerytalny, o którym mowa w art. 27 ust. 2 i 3, obniża się o 6 miesięcy za każdy rok takiej pracy, nie więcej jednak niż o 15 lat.

Z analizy wyżej wymienionych przepisów wynika, że podstawą przyznania prawa do emerytury na podstawie art. 32 i 39 ustawy jest nie tylko posiadanie wymaganego stażu ogólnego, ale także legitymowanie się 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze na dzień 1 stycznia 1999r.

Wnioskodawca warunku posiadania 15 letniego stażu prac w warunkach szczególnych na dzień 1 stycznia 1999 roku, nie spełnia. Organ rentowy uznał za udowodniony okres pracy w warunkach szczególnych (okres pracy górniczej) jedynie okres w wymiarze

4 lata i 22 dni tj. okres zatrudnienia od 10 sierpnia 1982 roku do 30 czerwca 1986 roku i od 1 listopada 1998 roku do 31 grudnia 1998 roku, zgodnie z zaświadczeniem pracodawcy z dnia 7 maja 2014 roku. W tym miejscu wskazać należy, iż ani wnioskodawca ani jego pełnomocnik nie kwestionowali, aby wnioskodawca również w innym okresie zatrudnienia w (...) S.A., czy u innego pracodawcy, pracował w warunkach szczególnych. A skoro tak, Sąd nie znalazł podstaw do zakwestionowania ustaleń organu rentowego w zakresie prawidłowości przyjęcia za udowodniony jedynie okres 4 lat i 22 dni pracy w warunkach szczególnych, które znajduje oparcie w zaświadczeniu pracodawcy z dnia 7 maja 2014 roku (k. 7 akt ZUS). Powyższe ustalenie, jest o tyle ważne, że uniemożliwia zaliczenia wnioskodawcy do okresu pracy w warunkach szczególnych, okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej od 29 października 1976 roku do 18 września 1978 roku. Okres odbywania zasadniczej służby wojskowej do stażu pracy w warunkach szczególnych, co jest ugruntowane w orzecznictwie, podlega zaliczeniu tylko wówczas, gdy zarówno przed jej odbyciem jak również bezpośrednio po jej odbyciu ubezpieczony wykonywał prace w warunkach szczególnych (por. uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2013 roku w sprawie II UZP 6/13 Biul.SN 2013/10/24). A skoro, co było w sprawie niekwestionowane, B. J. (1) zarówno przed odbyciem zasadniczej służby wojskowej, jak również bezpośrednio po jej odbyciu nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych – pracy górniczej

to prawidłowo organ rentowy nie zaliczył tego okresu (tj. od 29 października 1976 roku do 18 września 1978 roku) do pracy warunkach szczególnych (pracy górniczej).

W ocenie Sądu, wnioskodawca nie spełnia również prawa do emerytury w oparciu o treść art. 46 ustawy emerytalnej. Powtórzyć należy, że zgodnie z tym przepisem prawo do emerytury na warunkach określonych w art. 29, 32, 33 i 39 przysługuje również ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. a przed dniem 1 stycznia 1969 r., jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

1)nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

2)warunki do uzyskania emerytury określone w tych przepisach spełnią do dnia 31 grudnia 2008 r.

W myśl zaś art. 39 ustawy emerytalnej ubezpieczonemu urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., spełniającemu warunek określony w art. 27 ust. 1 pkt 2 i niespełniającemu warunków wymaganych do uzyskania górniczej emerytury na podstawie art. 50a, **który ma co najmniej 5 lat:**

1)pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, albo

2)pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 4 i 5, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w kopalniach otworowych siarki

-wiek emerytalny, o którym mowa w art. 27 ust. 2 i 3, **obniża się o 6 miesięcy za każdy rok takiej pracy, nie więcej jednak niż o 15 lat.**

Przedmiotowej sprawie, co niesporne, wnioskodawca na dzień 31 grudnia 2008 roku udowodnił 10 lat 4 miesiące i 23 dni pracy górniczej. Tym samym wiek emerytalny wnioskodawcy (65 lat) uległ obniżeniu o 5 lat i wynosił 60 lat. Wiek ten-60 lat, B. J. (1) ukończył w dniu (...) 2013 roku, a więc po dacie 31 grudnia 2008 roku. Nie można zgodzić się ze stanowiskiem wnioskodawcy i jego pełnomocnika, że do uzyskania prawa do emerytury, nie jest konieczne osiągnięcie wieku emerytalnego do dnia 31 grudnia 2008 roku. Sąd Okręgowy podziela bowiem, już ugruntowane w tym zakresie orzecznictwo, że z brzmienia przepisów art. 39 i 46 ustawy emerytalnej wynika, że skoro wnioskodawca nie osiągnął na dzień 31 grudnia 2008 r. wieku uprawniającego do skutecznego ubiegania się o świadczenie emerytalne, nie mógł nabyć do niego prawa. W wyroku z dnia 16 czerwca 2011 r., III UK 217/10 - niepublikowany (LEX nr 950438), Sąd Najwyższy stwierdził m.in., że obowiązująca ustawa o emeryturach i rentach utrzymała dotychczasowe zasady wcześniejszego przechodzenia na emeryturę dla urodzonych przed 1 stycznia 1949 r., natomiast ograniczyła takie możliwości dla urodzonych po 31 grudnia 1948r., a przed 1 stycznia 1969 r. mając przy tym charakter przejściowy, dotycząc ubezpieczonych, którzy w dniu jej wejścia w życie osiągnęli wiek co najmniej 50 lat. Tak więc wnioskodawca, jako osoba urodzona po dniu 31 grudnia 1948 r. (wiek 60 lat osiągnęła w dniu (...) 2013 roku), należy do tej kategorii ubezpieczonych, w stosunku do której ustawodawca, przewidział możliwość nabycia uprawnień emerytalnych na zasadach dotychczasowych, jednakże wyłącznie na podstawie szczególnych uregulowań mających przy tym charakter przejściowy i wyjątkowy (por. art. 46 ustawy). Przepis ten, co podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 lutego 2009 r., I UK 243/08 (LEX nr 571847), ma charakter przejściowy w tym sensie, że dotyczy wąskiej grupy ubezpieczonych, gwarantując im prawo do wcześniejszej emerytury, mimo że prawo to nie jest przewidziane przez nowy system emerytalno-rentowy (patrz Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 czerwca 1999 r. K 5/99).

Ponadto Sąd Najwyższy (w wyroku z dnia 18 marca 2014 roku (syng. Akt II UK 389/13, opubl. Lex nr 1446449) na gruncie treści art. 29 i art. 46 ustawy emerytalnej wyraził stanowisko, że wnioskodawca nie spełniając łącznie wszystkich warunków określonych w art. 29 i 46 ustawy o emeryturach i rentach (warunek wieku osiągnął po 31 grudnia 2008 r.) nie mógł nabyć prawa do dochodzonego świadczenia. W ocenie Sądu Okręgowego z uwagi na treści art. 46 ustawy emerytalnej powyższy pogląd można również odnieść do przedmiotowej sprawy, w której wnioskodawca dochodzi prawa do emerytury na podstawie art. 46 i art. 39 ustawy emerytalnej.

Nie można zgodzić się ze stanowiskiem pełnomocnika wnioskodawcy, iż argumentacja organu rentowego doprowadziłaby do sytuacji, że żadna osoba urodzona w przedziale czasu po dniu 31 grudnia 1948 roku a przed 1 stycznia 1969 roku nigdy nie uzyskałaby prawa do emerytury na podstawie art. 46 ustawy emerytalnej. Pełnomocnik wnioskodawcy w tym miejscu zapomina bowiem o treści art. 39 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym, wiek emerytalny obniża się o 6 miesięcy za każdy rok takiej pracy, nie więcej niż o 15 lat. Wnioskodawca posiada jedynie 10 lat 4 miesiące i 23 dni pracy górniczej na dzień 31 grudnia 2008 roku, tym samym jego wiek emerytalny uległ obniżeniu jedynie o 5 lat. Gdyby jednak wnioskodawca posiadał większy staż pracy w warunkach szczególnych, to jego wiek emerytalny uległby większemu obniżeniu i tym samym na dzień 31 grudnia 2008 roku mógłby on spełnić wszystkie przesłanki do nabycia prawa do emerytury.

Dodatkowo na marginesie podnieść należy, iż w decyzji z dnia 11 lipca 2014 roku organ rentowy nieprawidłowo uznał, iż przyczyną odmowy przyznania prawa do emerytury jest również okoliczność przystąpienia wnioskodawcy do otwartego funduszu emerytalnego i brak złożenia wniosku o przekazanie zgromadzonych tam środków na dochody budżetu państwa. We wniosku o przyznanie prawa do emerytury wnioskodawca złożył bowiem wniosek o przekazanie zgromadzonych środków na otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa, co potwierdza również wcześniejsza decyzja organu rentowego tj. z dnia 22 maja 2014 roku. Powyższe jednak nie wpływa na możliwość uwzględnienia odwołania wnioskodawcy bowiem, jak to już wskazano, nie osiągnął on wieku 60 lat do dnia 31 grudnia 2008 roku.

Podsumowując skoro zatem wnioskodawca nie spełnił wszystkich przesłanek, od których zależało prawo do emerytury na podstawie art. 46 w zw. z art. 39 ustawy, zaskarżona decyzja została wydana prawidłowo.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴§1 k.p.c., oddalił odwołanie jako bezzasadne.